2020-01-15

Verksamhetspresentation buksarkom

Sarkom är en grupp tumörer som utgår från muskler, bind- och stödjevävnader till skillnad från carcinom som utgår från organ. Sarkom är ovanliga och bedöms bara stå för 1-2 % av alla maligna tumörer, motsvarande ungefär 600 patienter/ år varav drygt 20% är tumörer i buk och retroperitoneum. Det finns många olika typer av sarkom och i WHOs klassifikation beskrivs mer än 70 olika typer där de vanligaste är GIST, liposarkom och leiomyosarkom. Ungefär 150 personer diagnostiseras med GIST årligen och GIST utgör mer än 90% av alla sarkom i bukhålan.

Motsvarande siffra för retroperitoneala sarkom är cirka 50 nya fall per år och här är liposarkom och leiomyosarkom de helt dominerande. Sarkom i buk och retroperitoneum förekommer i alla åldrar men är vanligast hos äldre och medelålder vid diagnos är c:a 68 år. Symtomen är oftast få eller inga och för retroperitoneala sarkom är det vanligaste att patienten söker för en knöl utan andra symtom. För buksarkom vilket i stort sett bara är GIST är det vanligaste att tumören hittas vid anemiutredning på grund av GI-blödning. Andra symtom uppträder ofta sent i sjukdomsförloppet.

Kurativt syftande behandling är i första hand kirurgi, som kan vara omfattande, men i vissa situationer och för vissa diagnoser är även medicinsk onkologisk behandling och/eller strålbehandling betydelsefull och kan ges före eller efter kirurgi. Samverkan mellan olika specialiteter är därför mycket viktig. Alla patienter bör diskuteras inom ramen för multidisciplinära konferenser, både i samband med utredning som vid behandling före och/eller efter kirurgi. Vid återfall och metastaserad sjukdom är förloppet för sarkom ofta långsamt och patienterna har länge en god livskvalitet varför medicinsk behandling alltid kan vara aktuell och ofta även kirurgi.

Nationellt vårduppdrag buksarkom
RCC i samverkan har beslutat att det i Sverige skall finnas 3 nationella vårdenheter från 1 november 2018, Karolinska Universitetssjukhuset, Sahlgrenska och Skånes Universitetssjukhus. Dessutom finns 2 regionala vårdenheter, Umeå Universitetssjukhus och Linköpings Universitetssjukhus som därmed tillsammans innefattar samtliga 5 sjukvårdsregioner utom Örebro-Uppsala-regionen där medicinsk onkologisk vård sker på båda ställena.

Vid nationella vårdenheter utreds och opereras alla patienter med retroperitoneala sarkom samt avancerade GIST och ovanliga sarkom i bukhålan. Medicinsk onkologisk behandling sker företrädesvis vid regionalt sarkomcentrum. I uppdraget för nationella vårdenheter ingår också att vara ledande inom både klinisk och translationell forskning och också ha ansvar för utbildning och utveckling av kompetens inom de olika berörda specialiteterna. Utredningen följer det av SKL fastställda standardiserade vårdförloppet (SVF) för buksarkom

https://www.cancercentrum.se/samverkan/cancerdiagnoser/sarkom/buksarkom/

2020-01-15

Utredning buksarkom
Vid misstanke om buksarkom i enlighet med SVF, vanligen omfattande klinisk och radiologisk misstanke, skickas remiss till närmaste nationella vårdenhet. Patienten utreds där vidare med vävnadsbunden diagnostik och i förekommande fall med ytterligare radiologi och provtagning. Framtagning av ett nationellt vårdprogram pågår och det beräknas publiceras under våren 2020.
Alla patienter bör värderas och diskuteras vid regional MDK avseende bild- och vävnadsdiagnostik inför möjlig kurativt syftande behandling.

Nationell MDK
Patienter med sällsynta sarkom och/eller med avancerade tumörer där det inte finns givna rutiner för behandling kan anmäls till nationell MDK för en gemensam diskussion. Frågeställningen kan gälla kirurgi, medicinsk behandling eller patologi. Nationell MDK buksarkom hålls tillsammans med nMDK för skelett och mjukdelssarkom i extremiteterna. Anmälan sker via närmsta nationella vårdenhet, som blir det centrum som vanligtvis behandlar patienten och som dessutom presenterar och demonstrerar relevant radiologi och patologi och ansvarar för dokumentation och, om inget annat överenskommits, för vidare behandling.
På remiss/anmälan skall framgå vilken dag man önskar delta och anmälan måste vara ordförandecenter tillhanda senast onsdag kl. 0900 veckan före konferensen som hålls måndag kl 14-16 varannan vecka (ojämn)
nMDK inleds med diskussion av extremitetssarkom och avslutas med buk/retroperitoneala sarkom.

Kontaktinformation nMDK
Sarkomcentrum Karolinska Universitetssjukhuset
Videolänk: 10141114
Telefon konsult: 08-517 746 96
Kontaktsjuksköterska: 08-072 468 91 08, Fax: 08-517 757 40

Kontaktinformation nationella vårdenheter buksarkom
Sarkomcentrum Karolinska Universitetssjukhuset
Videolänk: 10141114
Telefon konsult: 08-517 746 96
Kontaktsjuksköterska: 08-072 468 91 08, Fax: 08-517 757 40
Sektionschef: Fredrik Karlsson, fredrik.e.karlsson@sll.se
Verksamhetschef: Robert Bränström, robert.branstrom@sll.se

Skånes Universitetssjukhus - Lund, avdelning för endokrin – och buksarkomkirurgi, kirurgmottagningen
Telefon konsult:046 171442
Koordinator: Lina Barkström-Blixt, Lina.Barkstrom-Blixt@skane.se
Ansvarig överläkare: Palli Hallgrimsson, pall.hallgrimsson@skane.se: telefon:046 17627
Sektionschef: Docent Gert Lindell, gert.lindell@skane.se

Sahlgrenska Universitetsjukhuset, avdelningen för endokrin- och sarkomkirurgi, kirurgmottagningen
Telefon konsult: Sahlgrenska Universitetssjukuset, vxl 031-342 10 00 (endokrinkirurgkonsult)

2020-01-15

Remisser fax nr: +46 31 829832
Koordinator: Susanne Ahlstedt Karlsson, susanne.ca.karlsson@vgregion.se
Ansvarig överläkare: Stefan Lindskog, stefan.lindskog@vgregion.se
Sektionschef: Docent Andreas Muth, andreas.muth@vgregion.se